

Kulturfag på Ollerup Friskole

Indhold

Kulturfagene på Ollerup Friskole	1
Sådan forstår vi værdigrundlaget i praksis	2
Hvor møder eleverne kulturfag i indskolingen og på mellemtrinnet	4
Hvor møder eleverne kulturfagene, historie, kristendomskundskab og samfunds-fag i udskolingen?	9
Kristendomskundskab på Ollerup Friskole i 8. og 9. klasse	10
Historiefaget på Ollerup Friskole i 7.-9.klasse	12
Samfunds-fag på Ollerup Friskole i 8. og 9. klasse	14
Kulturfagsprojekt – en del af Demokratifestivalen.....	16
Evaluering via spindelvæv	17



1. Kulturfagene på Ollerup Friskole

På Ollerup Friskole bygger vi på den Grundtvig-Koldske tradition, hvor åbenhed og dialog er i centrum. Derfor spiller kulturfagene en vigtig rolle i elevernes dannelse og forståelse af verden. Undervisningen i historie, kristendomskundskab og samfundsfag lever op til de krav, der stilles i folkeskolen, samtidig med at vi sætter vores eget præg, så det stemmer overens med skolens værdigrundlag.

Kulturfagene har til formål at udvikle elevernes forståelse af samfundets opbygning, historiske baggrund og kulturelle mangfoldighed. Samtidig lægger vi vægt på at udvikle elevernes evne til refleksion, kritisk tænkning og demokratisk dannelse.

Vi vil gerne skabe rum for fordybelse i undervisningen, så eleverne får tid til at arbejde grundigt med de faglige emner. Når det understøtter den planlagte undervisning, ser vi det som en styrke at inddrage elevernes nysgerrighed, aktuelle emner og oplevelser, da det kan gøre læringen mere vedkommende og meningsfuld. En vigtig del af undervisningen er også elevernes evne til at formidle det, de lærer. Vi ønsker at give dem tro på, at deres viden har værdi, og at de kan deltage aktivt i samtaler og diskussioner. Derfor arbejder vi målrettet med at styrke deres evne til at udtrykke sig både mundtligt og skriftligt, argumentere for deres synspunkter og lytte til andres perspektiver. Dette sker blandt andet gennem fremlæggelser, samtaler, skriftlige refleksioner og kreative udtryksformer. På den måde understøtter vi både deres faglige udvikling og deres evne til at kommunikere og engagere sig i samfundet.

I indskoling og på mellemtrinnet arbejder vi ofte tværfagligt mellem historie og kristendomskundskab, hvor eleverne får mulighed for at se sammenhænge og perspektivere deres viden. I udskoling udvides det tværfaglige samarbejde til også at omfatte samfundsfag, så eleverne får en helhedsforståelse af historiske, religiøse og samfundsmæssige sammenhænge.

Vores tilgang er undersøgende, sanselig og legende, og vi ønsker, at eleverne både får indsigt i, hvad vores samfund bygger på og samtidig åbner sig mod verden og det ukendte. Kulturfagene på Ollerup Friskole skal ruste eleverne til at forstå deres egen historie og samtid, tage stilling til verden omkring dem og deltage aktivt i samfundet.

Undervisningen er struktureret efter lærerens årsplan og tilrettelagt med hensyntagen til elevernes forudsætninger og faglige niveau.



2. Sådan forstår vi værdigrundlaget i praksis

Fra Værdigrundlaget	Sådan forstår vi det i praksis
• <i>Vi vil gerne pirre elevernes nysgerrighed og forundring og derigennem gøre dem interesserede i at lære.</i>	Arbejde undersøgende/eksperimenterende. Og en gang imellem præsentere dem for noget, der ligger uden for deres forestillingsevne, samt inddrage deres egen erfaringsverden.
• <i>I Grundtvigs tanker må mennesket forstå sig selv i den historiske sammenhæng, det indgår i. Det kaldes historisk poetisk undervisning, når læring sættes ind i en fortællende og poetisk ramme. Det poetiske element er en vigtig del af undervisningen på skolen.</i>	For at forstå verden og de ting, der er sket og sker, må man forstå den kontekst, det skete i. Man kan fx inddrage historierne bag stoffet og sammenligne med nutiden.
• <i>Undervisningen på Ollerup Friskole skal tale til elevernes fornuft, følelse og fantasi.</i>	Undervisningen og fagene skal give varierede indtryk. Sanserne skal i spil. Man skal blive bevæget (følelsesmæssigt/fysisk). Man skal blive klogere. Man skal tænke/drømme.
• <i>Vi har fokus på faglighed, kreativitet og læring i fællesskab. Faglighed giver mening, når den bliver sat i spil i de kreative processer. Kreativitet giver mening, når den udfoldes på et faglig grundlag.</i> 	Kreativitet opstår først når den rammesættes fx i en faglig kontekst. At vi sammen forholder os nysgerrigt og undrende til faglige spørgsmål. Og når man på baggrund af viden/erfaring/undren/oplevelse/følelse skaber nyt. At man stiller opgaver, der er åbne og giver mulighed for mange forskellige løsninger, og at man understøtter svarenes forskellighed. Kreativitet kan også være en løsning på en faglig udfordring.

• <i>Fagene får liv, når elever og lærere fordyber sig sammen. Her opstår engagementet, nysgerrigheden og lysten til at lære.</i>	Vi forstår fordybelse som processen, hvor vi giver tiden til den langsomme læring. Der skal være tid til rådighed, så eleverne kan studere, undersøge, eksperimentere og afprøve nye veje for at opnå erkendelse. Læreren kan skabe rammer, hvor der bl.a. bliver givet tid til at den enkelte kan forholde sig åbent til at eleverne kan have forskelligt fokus og forskellige veje til forståelse og viden.
• <i>Vi vægter de skabende-, musiske- og kreative sider højt.</i>	Give eleverne en oplevelse af og en tro på, at det, de selv kan skabe og producere, har en værdi også for andre. Derfor prioriterer vi at eleverne viser deres produktioner frem for hinanden.
• Elevernes demokratiske dannelse udvikles ved at inddrage dem i klasserne, i elevrådet og i skolens hverdag.	Inddrage elever i hvordan der arbejdes med stoffet, og en gang imellem inddrage elevernes egne ideer til, hvad der skal undervises i. Give eleverne en forståelse for, at der kan være mange meninger om en sag og hensyn, der skal tages i beslutningsprocesser.
• <i>Vi ønsker at opdrage og inspirere vores børn til at drage ud i verden med en oprejst pande og et åbent sind.</i>	Give eleverne en tro på sig selv og på det gode og positive i sig selv og andre. At eleverne kan samarbejde med alle og arbejde selvstændigt. Vi skal give eleverne en forståelse af diversiteten i verden.
• Fagene får liv, når elever og lærere fordyber sig sammen. Her opstår engagementet, nysgerrighed og lysten til at lære.	Vi forstår fordybelse som processen, hvor vi giver tiden til den langsomme læring. Der skal være tid til rådighed, så eleverne kan studere, undersøge, eksperimentere og afprøve nye veje for at opnå erkendelse. Læreren kan skabe rammer hvor der bl.a. bliver givet tid til at den enkelte kan forholde sig åbent til at eleverne kan have forskelligt fokus og veje til forståelse og viden.

3. Hvor møder eleverne kulturfag i indskolingen og på mellemtrinnet

Historieundervisningens indhold tager sit udgangspunkt i en kronologisk gennemgang af først og fremmest Danmarks historie, men med inddragelse af Europas og Verdens historie.

I undervisningen indgår fortælling og kulturhistoriske bidrag i form af sange, malerier, historiske romaner m.v. Herudover er undervisningen bygget op omkring temaer og problemstillinger, hvor indholdet er knyttet til elevernes virkelighedsopfattelse og livsforståelse i nutiden. I forbindelse med temaundervisning sættes denne ind i en bredere historisk sammenhæng. Med varieret vægtning tages samspillet mellem individ, samfund og natur op til behandling. Eleverne skal herved erhverve indsigt i, hvorledes mennesker lever og virker under forskelligartede kultur- og naturforhold.

For de mindre elever må fortællingen være et bærende element i undervisningen, mens der på mellemtrinnet forventes en større grad af selvstændigt elevarbejde.

Kristendomsundervisningen

Eleverne præsenteres for centrale fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente. Samtalen om og arbejdet med fortællingerne styrker forståelsen af det bibelske univers. Nutidige parallelsituationer og etiske problemstillinger inddrages.

Gennem arbejdet med udvalgte grundbegreber i kristendommen opnår eleverne en forståelse af, hvad kristendom er. Gennem fortælling og samtale får eleverne indsigt i kristendommens historie. Eleverne præsenteres for eksempler på kristendommens indvirkning på kunst, litteratur, symbolbrug og andre udtryk i hverdagen. Der arbejdes hen imod, at eleverne bliver i stand til at beskrive udvalgte symboler og ritualers brug samt synge og samtale om salmer og sange.

Gennem fortælling, samtale, dramatisering og andre praktisk/musisk udtryk udfordres elevernes oplevelser, erfaringer og undren over almene tilværelsesspørgsmål. I behandlingen af de udvalgte emner inddrages relevante faglige tekster og begreber. Eleverne udfordres gennem hele forløbet med spørgsmål, der kræver etisk vurdering.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser inddrages i relevante temaer til sammenligning og perspektivering.

På mellemtrinnet arbejdes videre med kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng. Der bygges videre på elevernes kendskab til, hvad kristendom er, således at de får en større viden og bevidsthed herom og kan gengive centrale begivenheder i kristendommens historie - med særlig vægt på danske forhold.

Gennem iagttagelser og drøftelser udvikles elevernes kritiske sans for, hvad der er kendsgerninger, og hvad der er vurderinger.

	Børnehaveklasse	Indskoling	Mellemtrin
I den daglige undervisning - Historie	Historiefortællingen flettes ind i den daglige undervisning; f.eks. Historier fra bedstemors barndom, gamle dage, osv.	I 2.kl og 3.kl udvælges først og fremmest emner, der beskæftiger sig kronologisk med bondestenalder, jægerstenalder, bronzealder og jernalder. Der lægges i hele indskolingen vægt på fortælling som formidling af stoffet, og samtidig inddrages fagbøger og andet læselv materiale. Det vægtes højt at inddrage legende indlæring og æstetiske læreprocesser som f.eks. spil, rollespil, bevægelse, fortælling, musik og billedkunst.	Der arbejdes efter lærerens årsplan (se nærmere beskrivelse i særskilt dokument om vejledende læseplan for historie), hvor der veksles imellem tidsperioder og temaundervisning. På mellemtrinnet udvælges først og fremmest emner, der beskæftiger sig med perioden fra vikingetiden op til ca. 1900. Foruden brug af lærebøger, materialer fra CFU og digitale fagportaler, lægges der vægt på at inddrage legende indlæring og æstetiske læreprocesser som f.eks. spil, rollespil, bevægelse, fortælling, musik og billedkunst. Der arbejdes ofte i tværfaglige forløb, hvor historie, kristendom og evt. dansk eller andre fag inddrages. Skolen råder over forskellige undervisningsmaterialer både digitale og fysiske. Der anvendes også materiale, som er produceret af læreren.

I den daglige Undervisning - Kristendom	I årets løb beskæftiger vi os med de kristne højtider og traditioner. I den ene halvdel af skoleåret har vi, i forbindelse med morgensang, en gang om ugen et fælles filosofioplæg. Her dykker vi ned i både hverdagens etiske dilemmaer og livets store spørgsmål. Vi øver os samtidig i filosofisk dialog i børnehøjde.	Der tages bl.a. udgangspunkt i det materiale, der er til rådighed fra SYMF - de lokale folkekirkers undervisningsmateriale og tilbud til skoler. Der lægges vægt på at inddrage legende indlæring og æstetiske læreprocesser som f.eks. spil, rollespil, bevægelse, fortælling, musik og billedkunst. Der arbejdes ofte i tværfaglige forløb. I den ene halvdel af skoleåret har vi, i forbindelse med morgensang, en gang om ugen et fælles filosofioplæg. Her dykker vi ned i både hverdagens etiske dilemmaer og livets store spørgsmål. Vi øver os samtidig i filosofisk dialog i børnehøjde.	Der arbejdes efter lærerens årsplan (se nærmere beskrivelse i særskilt dokument om vejledende læseplan for kristendom), hvor der veksles imellem tidsperioder og temaundervisning. Der tages bl.a. udgangspunkt i det materiale, der er til rådighed fra SYMF - de lokale folkekirkers undervisningsmateriale og tilbud til skoler. Foruden brug af lærebøger, materialer fra CFU og digitale fagportaler, lægges der vægt på at inddrage legende indlæring og æstetiske læreprocesser som f.eks. spil, rollespil, bevægelse, fortælling, musik og billedkunst. Der arbejdes ofte i tværfaglige forløb, hvor historie, kristendom og evt. dansk eller andre fag inddrages. I den ene halvdel af skoleåret har vi, i forbindelse med morgensang, en gang om ugen et fælles filosofioplæg. Her dykker vi ned i både hverdagens etiske dilemmaer og livets store spørgsmål. Vi øver os samtidig i filosofisk dialog i børnehøjde. Skolen råder over forskellige undervisningsmaterialer både digitale og fysiske. Der anvendes også materiale, som er produceret af læreren.
--	---	--	---

Det praktisk musiske	Til O-dag kan eleverne møde fortællinger om historiske og kulturelle emner, som relaterer sig til historie- og kristendomsfaget. Til morgensang møder eleverne historiske sange, salmer og sange, der formidler fortællinger og kan relatere sig til historie- og kristendomsfaget. Der læses Fadervor til morgensang	Til O-dag kan eleverne møde fortællinger om historiske og kulturelle emner, som relaterer sig til historie- og kristendomsfaget. Til morgensang møder eleverne historiske sange, salmer og sange, der formidler fortællinger og kan relatere sig til historie- og kristendomsfaget. Der læses Fadervor til morgensang	Det praktisk-musiske og æstetiske læreprocesser inddrages løbende i undervisningen. Eleverne skal som en del af undervisningen arbejde projektorienteret. Det kan f.eks. være at producere film, teater, avis, små historier, plancher osv. Til O-dag kan eleverne møde fortællinger om historiske og kulturelle emner, som relaterer sig til historie- og kristendomsfaget. Til morgensang møder eleverne historiske sange, salmer og sange, der formidler fortællinger og kan relatere sig til historie- og kristendomsfaget. Der læses Fadervor til morgensang
Udeskole	Vi rykker undervisningen ud, når det giver faglig mening. Lokalområdet og nærområdet tages i brug i hverdagens undervisning.	Vi rykker undervisningen ud, når det giver faglig mening. Lokalområdet og nærområdet tages i brug i hverdagens undervisning. Vi tager i teatret, på museum eller på besøg på f.eks. skoler i nærområdet.	Vi rykker undervisningen ud, når det giver faglig mening. Lokalområdet og nærområdet tages i brug i hverdagens undervisning. Vi tager i teatret, på museum eller på besøg på f.eks. skoler i nærområdet.
Lejrskole	Vi tager på daglejrskole hvert år i 3 dage sammen med 1. klasse i nærområdet. Vi arbejder med lejrskolen både før og efter turen.	Vi tager på lejrskole hvert år. 2. kl. og 3. kl. tager afsted sammen med to overnatninger. Vi arbejder med lejrskolen både før og efter turen. Hvor det er oplagt, inddrages fortællinger om historien/historier fra de steder vi besøger.	4. og 5. klasse tager på lejrskole sammen. Vi har fokus på dansk kultur og historie. Der arbejdes med lejrskolen både før opefter turen, så steder der besøges inddrages i undervisningen i historie/kristendom, hvor det er relevant. Vi tilstræber at komme på Madlejr i 6.

			klasse. Her berøres historie/kristendom udfra en madfaglig synsvinkel, og hvordan madkultur har udviklet sig.
Emneuger og fagdage	I emneuger og på fagdage er der tid til at fordybe sig og gå i dybden med emnerne. I kulturfagene arbejder eleverne med projekter, hvor de undersøger et emne grundigt og lærer at formidle det videre. Der er også plads til at bruge hænderne, være kreative og få kroppen i bevægelse. Samtidig arbejder eleverne ofte sammen på tværs af fag, klasser og årgange.	I emneuger og på fagdage er der tid til at fordybe sig og gå i dybden med emnerne. I kulturfagene arbejder eleverne med projekter, hvor de undersøger et emne grundigt og lærer at formidle det videre. Der er også plads til at bruge hænderne, være kreative og få kroppen i bevægelse. Samtidig arbejder eleverne ofte sammen på tværs af fag, klasser og årgange.	I emneuger og på fagdage er der tid til at fordybe sig og gå i dybden med emnerne. I kulturfagene arbejder eleverne med projekter, hvor de undersøger et emne grundigt og lærer at formidle det videre. Der er også plads til at bruge hænderne, være kreative og få kroppen i bevægelse. Samtidig arbejder eleverne ofte sammen på tværs af fag, klasser og årgange. Der vil der være fagdage i historie/kristendom nogle gange i løbet af skoleåret, og ofte vil der også forekomme emneuger i løbet af mellemtrinnet, hvor eleverne vil opleve at historie/kristendom inddrages i større eller mindre grad.
Evaluerings	Eleverne får løbende mundtlig feedback – både som enkeltpersoner og som en del af gruppen. Ting, de laver i undervisningen, kan blive udstillet i fællesområder eller vises frem til morgensamling.	Eleverne får løbende mundtlig feedback – både som enkeltpersoner og som en del af gruppen. Ting, de laver i undervisningen, kan blive udstillet i fællesområder eller vises frem til morgensamling.	Løbende evaluering af eleverne mundtligt fx i form af feedback både på individuelt niveau og på gruppeniveau. Produkter fra undervisningen kan udstilles i fællesrum og evt. præsenteres til morgensamling.

4. Hvor møder eleverne kulturfagene, historie, kristendomskundskab og samfundsfag i udskolingen?

Kulturfagene i udskolingen

I udskolingen smelter kulturfagene sammen, og i perioder arbejdes der med tværfaglige emner, der inddrager alle kulturfagene. Denne tilgang giver eleverne mulighed for at se sammenhængen mellem de forskellige fagområder og forstå, hvordan de kan belyse samfundsmæssige, historiske og religiøse emner fra flere perspektiver. På denne måde understøtter kulturfagene en helhedsorienteret læring, hvor eleverne opfordres til at anvende deres viden på tværs af fagene og reflektere over de sammenhænge, der binder dem sammen i deres daglige liv og samfund.

Gennem undervisningen i kulturfagene får eleverne på Ollerup Friskole derfor ikke kun viden om historiske begivenheder, verdens religioner og samfundsforhold, de opbygger også en større forståelse for de sammenhænge, der præger deres eget liv og samfundet omkring dem.

Kulturfagene er med til at styrke elevernes evne til at reflektere over deres egen identitet og rolle som medborgere, og samtidigt forberede eleverne til at være aktive og reflekterede deltagere i et demokratisk samfund.



5. Kristendomskundskab på Ollerup Friskole i 8. og 9. klasse

Kristendom i 8.-9. klasse

I kristendomsundervisningen i udskolingen arbejder vi med de store spørgsmål i livet – om tro, etik og værdier. Vi ser på kristendommen som en del af vores kulturarv, men vi dykker også ned i andre religioner og livsopfattelser for at forstå, hvordan mennesker tænker og tror forskelligt.

Undervisningen foregår gennem fortællinger, samtaler og refleksion, hvor vi inddrager filosofi, etik og aktuelle samfundsspørgsmål. Målet er at give eleverne en nysgerrig og kritisk tilgang til tro og livssyn, så de kan tage stilling til, hvad der betyder noget for dem selv og for verden omkring dem.

Vi lægger vægt på, at eleverne både lærer om kristendommen og dens historie, men også møder andre trosretninger med respekt og forståelse.

Undervisningen er ikke kun noget, der foregår i klasselokalet. Vi arbejder oplevelsesbaseret, hvilket betyder, at vi bl.a. besøger kirker, moskéer, synagoger og andre religiøse steder, og at vi inddrager kreative og tværfaglige projekter i undervisningen.

Fagets kerneområder

Livsfilosofi og etik – Vi undersøger de store spørgsmål i livet: Hvad vil det sige at være et menneske? Hvad er rigtigt og forkert? Hvordan lever vi et godt liv? Eleverne lærer at diskutere etik, moral og værdier – både i forhold til kristendommen og i en bredere filosofisk sammenhæng.

Bibelske fortællinger – Vi dykker ned i de centrale historier fra Bibelen, som har formet vores kultur og værdier. Vi taler om, hvad de betyder, og hvordan de stadig er relevante i dag – fx i film, kunst og litteratur.

Kristendom – Vi ser på, hvad kristendommen egentlig går ud på, og hvordan den har udviklet sig gennem historien. Vi undersøger også kirkens rolle i samfundet, både før og nu, og hvordan kristendommens værdier påvirker vores hverdag.

Andre religioner og livsopfattelser – Vi lærer om de største verdensreligioner og forskellige måder at se livet på. Eleverne får indsigt i, hvordan tro og traditioner former mennesker og samfund – både i Danmark og i resten af verden.

Kort sagt handler kristendomskundskab om at forstå, hvor vi kommer fra, hvordan tro og værdier påvirker vores samfund, og hvordan vi kan forholde os til livets store spørgsmål på en nysgerrig og reflekterende måde.

**Kristendoms-
kundskab i den
daglige
undervisning**

Morgensang – fællesskab og fordybelse

Hver dag starter vi dagen med morgensang, hvor vi synger både salmer og sange fra den danske sangskat. Gennem sangen møder vi både historiske og nutidige fortællinger, der giver os et fælles sprog for livets store og små spørgsmål.

Filosofi

I den ene halvdel af skoleåret har vi, i forbindelse med morgensang, en gang om ugen et fælles filosofioplæg. Her dykker vi ned i både hverdagens etiske dilemmaer og livets store spørgsmål. Vi øver os samtidig i filosofisk dialog i børnehøjde.

Fortællinger, samtaler og fællesskab

Vi bruger fortællinger fra både Bibelen, filosofien og andre kulturer til at åbne for samtaler om livets grundlæggende spørgsmål. Gennem dialog og refleksion opfordres eleverne til at tænke selvstændigt, lytte til hinanden og udvikle deres egne holdninger i et trykt fællesskab.

Tværfagligt og undersøgende læring

Vi arbejder ofte på tværs af fagene, og inddrager områder fra fagene historie, samfundsfag og dansk i undervisningen. Vi sætter fokus på eksistentielle og etiske spørgsmål, både i hverdagen og i projektuger.

Læring gennem oplevelser – udeskole og lejrskole

Vi tror på, at man lærer bedst ved at opleve ting i praksis. Derfor tager vi på besøg i kirker, synagoger og andre religiøse eller kulturelle steder for at få indsigt i forskellige livsopfattelser. Vi tager også ud i naturen, hvor vi lader filosofi, etik og eksistentielle spørgsmål få plads – måske på en gåtur ved vandet eller omkring et lejrskolebål på lejrskolen.

Etik og samfund – at være menneske i en moderne verden

Vi arbejder med emner, der er relevante for elevernes hverdag og samfundet omkring dem. Det kan være alt fra sociale medier og digital dannelse til spørgsmål om ansvar, fællesskab og bæredygtighed. Eleverne lærer at tænke kritisk og tage stilling til de værdier, der former deres liv.

Kreativ formidling

Læring sker ikke kun gennem bøger og samtaler – eleverne får mulighed for at udtrykke deres tanker og viden på kreative måder. Det kan fx være gennem film, drama, podcasts, kunst eller skrivning, så de oplever, at deres refleksioner kan komme til udtryk på mange forskellige måder.

6. Historiefaget på Ollerup Friskole i 7.-9.klasse

Historie – en bro mellem fortid, nutid og fremtid

På Ollerup Friskole ser vi historie som mere end bare fortællinger om fortiden – det er en nøgle til at forstå vores egen tid og de valg, vi træffer for fremtiden. Historie hjælper os med at se sammenhængen mellem fortid, nutid og fremtid og giver et grundlag for at reflektere over, hvordan verden har udviklet sig, og hvordan vi selv kan være med til at forme den.

Vi gør historien levende gennem fortællinger, rollespil og praktiske aktiviteter, der giver eleverne mulighed for at opleve, hvordan mennesker har levet, og hvordan samfund har forandret sig. Historiefaget handler ikke kun om at lære fakta – det handler også om at forstå, hvordan historien påvirker os i dag. Derfor arbejder vi med kildekritik, hvor eleverne lærer at undersøge og vurdere historiske kilder.

At kunne se historien fra forskellige vinkler er en vigtig del af undervisningen. Vi opfordrer eleverne til at stille spørgsmål, udfordre egne og andres opfattelser og diskutere, hvordan vores forståelse af fortiden hele tiden formes af den tid, vi lever i. Gennem samtale og refleksion udvikler eleverne en demokratisk og social bevidsthed, der gør dem bedre rustet til at forstå og tage del i samfundet. Samtidig får de indsigt i forskellige kulturer og perspektiver, hvilket styrker deres nysgerrighed og respekt for verden omkring dem.

Fagets kerneområder

Kronologi og sammenhæng

Eleverne lærer at få styr på rækkefølgen af historiske begivenheder og se sammenhængen mellem dem. De sammenligner forskellige tidsperioder og finder ud af, hvordan menneskers livsvilkår har ændret sig over tid.

Kildearbejde

Vi undersøger historien ved at kigge på gamle billeder, tekster og genstande. Eleverne lærer at stille spørgsmål til kilderne: Hvem har lavet dem? Hvornår? Og kan vi stole på dem? På den måde udvikler de en kritisk sans og bliver bedre til at vurdere information.

Historiebrug

Eleverne bliver bevidste om, hvordan historie bruges i politik, medier og kultur. De lærer at se sammenhængen mellem fortiden og nutiden og får øje på, hvordan historiske begivenheder stadig påvirker vores verden i dag.

I de yngste klasser følger undervisningen en kronologisk rød tråd, hvor vi starter med Danmarks historie og efterhånden udvider perspektivet til Europa og resten af verden. I udskolingen arbejder vi også tematisk og med aktuelle problemstillinger, så eleverne kan forbinde historien med deres egen hverdag.

	Historie handler ikke kun om konger og krige – det handler om mennesker, deres liv og de valg, der har formet samfundet. Målet er, at eleverne oplever, at historien er relevant, og at de kan bruge den til at forstå og navigere i nutiden.
Historie i den daglige undervisning	Kildekritik I en digital tidsalder er kildekritik og it-etik vigtige elementer i historieundervisningen. Eleverne lærer at forholde sig kritisk til kilder, vurdere pålideligheden af informationer og bl.a. reflektere over sociale mediers rolle i formidlingen af historie. Dette bidrager til at udvikle deres kritiske tænkning og digitale dannelse. Produktfremstilling Elevfremstillede produkter er en vigtig del af historieundervisningen i udskolingen. Når eleverne selv vælger indhold, formulerer problemstillinger, indsamler information og formidler deres viden, bliver de mere engagerede i læringsprocessen. Produkterne kan være alt fra håndværksmæssige rekonstruktioner til plancher, interviews, fortællinger, dramaer, tegneserier eller videoer. At arbejde praktisk med historien giver eleverne en dybere forståelse og gør stoffet mere nærværende. Rollespil og levende historie Rollespil er en vigtig del af historieundervisningen. Eleverne træder ind i forskellige historiske roller og oplever på egen krop, hvordan det var at leve i forskellige tidsperioder. Rollespil giver eleverne en kropslig forståelse af historien og en dybere indsigt i menneskers livsvilkår og samfundsstrukturer. Udeskole Udeskole spiller en central rolle i historieundervisningen. Eleverne arbejder med historiske temaer gennem besøg på historiske steder eller museer. Udeskoleforløb kan også planlægges således, at de kombinerer en teoretisk indedel med en praktisk udedel, hvor eleverne udforsker og dokumenterer historiske spor i omgivelserne på en mere håndgribelig og sanselig måde. Tværfaglighed, fordybelse, emneuger og lejrskole Historiefaget på Ollerup Friskole integreres i tværfaglige undervisningsaktiviteter, emneuger og projektforløb. Der gives plads til fordybelse, hvor eleverne har mulighed for at arbejde med historiske temaer på tværs af fag og årgangene. Denne tilgang styrker elevernes forståelse af historiske sammenhænge og understøtter en helhedsorienteret læringsproces.

7. Samfundsfag på Ollerup Friskole i 8. og 9. klasse

Samfundsfag på Ollerup Friskole giver eleverne indsigt i, hvordan samfundet fungerer, og hvordan de selv kan være med til at forme det. Undervisningen styrker deres kritiske sans, engagement og handlekraft i en verden i konstant forandring.

Gennem arbejdet med samfundets strukturer, sociale sammenhænge og politiske beslutningsprocesser udvikler eleverne en forståelse for deres rolle som aktive medborgere. De lærer, hvad det vil sige at tage ansvar i et demokratisk samfund, og hvordan de gennem dialog, samarbejde og medbestemmelse kan påvirke deres omgivelser.

Undervisningen tager afsæt i aktuelle samfundsforhold, og gennem debatter, rollespil og diskussioner lærer eleverne at reflektere, argumentere og tage stilling. Den tværfaglige og problemorienterede tilgang sikrer, at eleverne ikke blot tilegner sig viden, men også lærer at handle i forhold til samfundets udfordringer.

Målet er at styrke deres demokratiforståelse, medborgerskab og ansvarsfølelse, så de bliver engagerede borgere, der aktivt kan bidrage til fællesskabet – både lokalt og globalt.

Fagets kerneområder

Politik – Hvordan samfundet styres

I politik arbejder vi med, hvordan beslutninger træffes i samfundet. Vi ser på det danske politiske system, hvordan partier og organisationer påvirker lovgivningen, og hvordan velfærdsstaten fungerer. Eleverne lærer også om demokrati, magt og borgernes rettigheder. Derudover ser vi ud i verden og undersøger international politik, globalisering og Danmarks rolle i det internationale samfund. Hvilke konflikter opstår mellem lande, og hvordan samarbejder de?

Økonomi – Fra privatøkonomi til global handel

Økonomi er en stor del af vores hverdag. Eleverne lærer om, hvordan de kan tage ansvar for deres egen økonomi, samtidig med at de får en forståelse af større økonomiske sammenhænge. Vi ser på, hvordan ressourcer fordeles, hvad forbrug betyder for klimaet, og hvordan Danmarks økonomi hænger sammen med resten af verden.

Sociale og kulturelle forhold – Mennesker og fællesskaber

Samfundet består af mennesker, og vi påvirker hinanden i vores dagligdag. Eleverne arbejder med emner som identitet, normer, køn, ligestilling og gruppepres. Vi ser også på, hvordan medierne påvirker vores opfattelse af verden. Desuden arbejder

	vi med kulturmøder, integration og menneskerettigheder, og vi undersøger, hvorfor der stadig findes ulighed og racisme i både Danmark og resten af verden. Samfundsfaglige metoder – At undersøge og forstå verden For at forstå samfundet skal man kunne analysere, stille spørgsmål og forholde sig kritisk til information. Eleverne lærer at arbejde med data, bruge faglige begreber og vurdere forskellige kilder. De træner deres evne til at argumentere, diskutere og formulere deres egne holdninger. Undervisningen er problemorienteret og tager ofte udgangspunkt i virkelige samfundsforhold, så eleverne kan koble teori med praksis.
Samfundsfag i den daglige undervisning	Demokratisk dannelse og medborgerskab Undervisningen lægger vægt på at opøve elevernes forståelse for demokrati, rettigheder og pligter. Eleverne arbejder med aktuelle emner og begivenheder. Gennem debatter, rollespil og diskussioner øves eleverne i kritisk tænkning og evnen til at argumentere for egne synspunkter. Samfundsfag som Vindue til Verden Vi ser samfundsfaget som et vindue til en større verden, hvor eleverne får indsigt i samfundets politiske, økonomiske og sociale strukturer. Gennem undervisningen i politik, økonomi og sociale samt kulturelle forhold lærer eleverne at forstå og reflektere over både de nærmeste og fjerneste samfund. Faget opfordrer eleverne til at udvikle en åben, tolerant og nysgerrig tilgang til forskellige samfundssystemer, livsformer og kulturelle værdier, samtidig med at de lærer at respektere det, der adskiller os. Undervisningen på Ollerup Friskole er en levende proces, hvor eleverne forberedes på at møde fremtiden med kritisk indsigt, empati og handlekraft. Kildekritik og digital adfærd I en digital tidsalder er det vigtigt at kunne skelne mellem troværdige og utroværdige kilder. I samfundsfag arbejder vi med at vurdere informationer kritisk, gennemskue misinformation og forstå, hvordan sociale medier påvirker den offentlige debat. Eleverne lærer at stille spørgsmål til det, de læser og ser – både i nyheder, på sociale medier og andre digitale platforme. Vi diskuterer også digital adfærd, ansvarlighed online og betydningen af ens digitale fodspor. Problemstillinger og elevinddragelse Undervisningen i samfundsfag kan tage udgangspunkt i emner og spørgsmål, som enten læreren eller eleverne selv har stillet. Det kan være noget, der rører sig i verden, i Danmark eller i elevernes eget liv. På den måde bliver undervisningen mere vedkommende

	og nærværende. Eleverne får mulighed for at undersøge og diskutere samfundsforhold, som de selv finder vigtige, og lærer samtidig at tænke kritisk og finde løsninger i fællesskab.
--	---

8. Kulturfagsprojekt – en del af Demokratifestivalen

9. klasses kulturfagsprojekt

Som en fast del af undervisningen i kulturfagene i 9.kl. laver eleverne et kulturfagsprojekt, som præsenteres på den årlige Demokratifestival på Ollerup Højskole.

Kulturfagsprojektet giver eleverne mulighed for at vise, hvordan deres viden og forståelse kan omsættes til en meningsfuld, kreativ formidling, der kan inspirere eller skabe værdi for andre. Her får de en stemme i samtalen om samfund og demokrati – og en chance for at gøre deres perspektiver gældende i en større sammenhæng.

Hvordan forløber kulturfagsprojektet?

Klassen vælger i samarbejde med læreren et eller flere fælles emner fra årsplanen. Ud fra emnet fordyber eleverne sig gruppevis i et selvvalgt fokusområde og en præsentationsform, der understøtter deres pointer.

Resultaterne præsenteres for publikum på Demokratifestivalen, hvor både skolens øvrige elever og festivalens gæster får mulighed for at opleve og engagere sig i de unges perspektiver.

9. Evaluering via spindelvæv

Vurderingskriterier i kulturfagene – 9. klasse

Fagligt niveau

Handler om din evne til at anvende fagbegreber korrekt og arbejde undersøgende, reflekteret og nysgerrigt med det stof, vi arbejder med.

Mundtligt niveau

Handler om, hvordan du deltager mundtligt i den daglige undervisning: Stiller spørgsmål, deltager i dialog og bruger fagbegreber korrekt.

Formidling

Handler om, hvordan du forklarer, præsenterer og omsætter det faglige stof til produkter på en klar og forståelig måde.

Arbejdsindsats

Handler om din måde at arbejde på: Om du er fokuseret, engageret, følger med i undervisningen, gør dig umage med opgaver og tager ansvar for din egen læring.

Samarbejde

Handler om, hvordan du arbejder sammen med andre: om du lytter, bidrager positivt, tager ansvar i grupper og hjælper med at skabe et godt samarbejde i klassen.

Kulturfagsprojektet

Handler om, hvordan du i samarbejde med andre omsætter din viden og forståelse til en meningsfuld og kreativ formidling om samfund og demokrati.

